

MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
2024-2025 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI BAHAR DÖNEMİ

HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN İLETİŞİM BECERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
RAPORU

Raporu hazırlayanlar:

Prof. Dr. Emre YANIKKEREM
Dr. Öğr. Üyesi Nicole ESMERAY

2024-2025 eğitim öğretim yılı bahar döneminin sonunda “İletişim Becerileri Ölçeği” kullanılarak hemşirelik bölümü öğrencilerinin kendi iletişim becerilerini değerlendirmeleri istenmiştir. Korkut Owen ve Bugay (2014) tarafından geliştirilen İletişim Becerileri Ölçeği beşli likert tipte olup, 25 sorudan oluşmaktadır. Öğrencilerden ölçekteki her ifadeyi dikkatlice okuyarak 1-5 arasında puan vermesi istenmektedir. İletişim becerileri ölçeğinden alınabilecek en düşük puan 25 ve en yüksek puan 125’tir. Ölçeğin İletişim İlkeleri ve Temel Beceriler (IITB) (min:10, maks:50), Kendini İfade Etme (KIE) (min:4, maks:20), Etkin Dinleme ve Sözel Olmayan İletişim (EDSOI) (min:6, maks:30), İletişim Kurmaya İsteklilik (IKI) (min:5, maks:25) olmak üzere dört alt boyutu bulunmaktadır. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmasında Cronbach alpha değeri 0,880 olup, bu değerlendirmede 0,966 olarak bulunmuştur.

Bu ölçeği hemşirelik bölümünden toplam 471 öğrenci yanıtlamış olup, ankete birinci sınıftan 81, ikinci sınıftan 123, üçüncü sınıftan 144 ve dördüncü sınıftan 123 öğrenci katılmıştır. İletişim Becerileri Ölçeği maddelerinin puan dağılımı Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. İletişim Becerileri Ölçeği maddelerinin dağılımı

IBO Maddeleri	Hiçbir zaman n (%)	Nadiren n (%)	Bazen n (%)	Sıklıkla n (%)	Her zaman n (%)
1. İnsanları oldukları gibi kabul ederim.	6 (1,3)	17 (3,6)	104 (22,1)	222 (47,1)	122 (25,9)
2. Düşüncelerimi istediğim zaman anlaşılır biçimde ifade edebilirim.	3 (0,6)	13 (2,8)	81 (17,2)	230 (48,8)	144 (30,6)
3. Başkalarını önyargısız dinlerim.	4 (0,8)	13 (2,8)	100 (21,2)	229 (48,6)	125 (26,5)
4. Yaşadığım olaylardaki duygularımı sözlerimle ve beden dilimle başkalarına iletebilirim.	3 (0,6)	11 (2,3)	70 (14,9)	238 (50,5)	149 (31,6)
5. Karşımdakini dinlerken anlamadığım bir ayrıntı olduğunda konunun açığa kavuşması için sorular sorarım.	1 (0,2)	11 (2,3)	64 (13,6)	233 (49,5)	162 (34,4)
6. Birisi ile iletişim içindeyken sakın bir ses tonuyla konuşurum.	3 (0,6)	12 (2,5)	79 (16,8)	236 (50,1)	141 (29,9)
7. İnsanlara yakın ilgi duyarım.	9 (1,9)	41 (8,7)	141 (29,9)	180 (38,2)	100 (21,2)
8. Diğer insanlarla kolaylıkla sohbet başlatabilirim.	8 (1,7)	18 (3,8)	112 (23,8)	216 (45,9)	117 (24,8)
9. İlişkide bulunduğum kişilerin anlatmak istediklerini dinlemek için onlara zaman ayırırım.	3 (0,6)	6 (1,3)	59 (12,5)	256 (54,4)	147 (31,2)
10. Konuşurken söylediklerimle beden dilimin uyushmasına dikkat ederim.	1 (0,2)	3 (0,6)	63 (13,4)	256 (54,4)	148 (31,4)
11. Birini dinlerken ne karşılık vereceğimden çok onun ne demek istediğini anlamaya çalışırım.	4 (0,8)	9 (1,9)	76 (16,1)	256 (54,4)	126 (26,8)
12. Konuşmalarını dinlerken, içerikle yüz ifadesinin ya da beden duruşunun uyumuna dikkat ederim.	2 (0,4)	9 (1,9)	70 (14,9)	239 (50,7)	151 (32,1)
13. Benimle herhangi bir konuda konuşmayı istemeyen birisini konuşmaya zorlamam.	4 (0,8)	12 (2,5)	63 (13,4)	220 (46,7)	172 (36,5)
14. Başkalarına içtenlikle iltifat ederim.	2 (0,4)	16 (3,4)	85 (18,0)	227 (48,2)	141 (29,9)
15. Başkaları konuşurken yanıt vermeden önce onların sözlerini bitirmelerini beklerim.	3 (0,6)	8 (1,7)	74 (15,7)	240 (51,0)	146 (31,0)
16. Birileriyle konuşurken onları rahatsız edebilecek kadar yakınlarında olmamaya özen gösteririm.	2 (0,4)	7 (1,5)	64 (13,6)	222 (47,1)	176 (37,4)
17. Duygularımı rahatlıkla dile getirebilirim.	6 (1,3)	7 (1,5)	105 (22,3)	221 (46,9)	132 (28,0)
18. Birisini dinlerken söylenenlerin altında yatan duyguları anlayabilirim.	2 (0,4)	8 (1,7)	80 (17,0)	244 (51,8)	137 (29,1)
19. Yüz yüze olmasak da konuştuğum kişinin duygusunu ses tonundan anlayabilirim.	2 (0,4)	10 (2,1)	70 (14,9)	238 (50,5)	151 (32,1)

IBO Maddeleri	Hiçbir zaman n(%)	Nadiren n(%)	Bazen n(%)	Sıklıkla n(%)	Her zaman n(%)
20. Düşüncelerimi sözel olarak ifade edebilirim.	5 (1,1)	7 (1,5)	66 (14,0)	243 (51,6)	150 (31,8)
21. Birisiyle konuşurken ona yanıt vermeden önce onu doğru anlayıp anlamadığımı yoklarım.	2 (0,4)	4 (0,8)	79 (16,8)	246 (52,2)	140 (29,7)
22. Yazışırken seçilen sözcüklerin de önemli olduğunu aklımda tutarım.	2 (0,4)	6 (1,3)	65 (13,8)	234 (49,7)	164 (34,8)
23. Karşımdakini dinlerken onu anladığımı uygun bir dille ifade ederim.	2 (0,4)	6 (1,3)	51 (10,8)	256 (54,4)	156 (33,1)
24. Birisine bir öneride bulunmadan önce, onun öneri vermemi isteyip istemediğine dikkat ederim.	3 (0,6)	13 (2,8)	75 (15,9)	243 (51,6)	137 (29,1)
25. Eğer karşımdakinin işine yarayacaksa yaşadığım benzer deneyimleri onunla paylaşıyorum.	3 (0,6)	8 (1,7)	74 (15,7)	239 (50,7)	147 (31,2)

İletişim Becerileri Ölçeği toplam ve alt boyut puan ortalamaları Tablo 2’de verilmiştir. İletişim Becerileri Ölçeği toplam ve alt boyut puan ortalamaları incelendiğinde; ölçek toplam puan ortalaması maksimum 125 puan üzerinden $101,7 \pm 14,5$ bulunmuştur (Tablo 2).

Tablo 2. İletişim Becerileri Ölçeği toplam ve alt boyut puan ortalamalarının dağılımı

İletişim Becerileri Ölçeği toplam ve alt boyut puanları	Ort $\pm$ SD	Min-Maks
İletişim Beceri Ölçeği (IBO) toplam puanı	101,7 $\pm$ 14,5	25-125
İletişim İlkeleri ve Temel Beceriler (IITB) alt boyutu	40,9 $\pm$ 5,9	10-50
Kendini İfade Etme (KIE) alt boyutu	16,3 $\pm$ 2,7	4-20
Etkin Dinleme ve Sözel Olmayan İletişim (EDSOI) alt boyutu	24,7 $\pm$ 3,7	6-30
İletişim Kurmaya İsteklilik (IKI) alt boyutu	19,8 $\pm$ 3,3	5-25

Öğrencilerin öğrenim gördüğü sınıf ile İletişim Becerileri Ölçeği toplam ve alt boyut puan ortalamaları normal dağılım özelliği göstermediği için nonparametrik testler ile değerlendirilmiştir. Ölçek toplam, İletişim İlkeleri ve Temel Becerileri ve İletişim Kurmaya İsteklilik alt boyut puan ortalamaları ile öğrencilerin bulunduğu sınıf arasında istatistiksel anlamlı fark saptanmıştır. İletişim Becerileri Ölçeği toplam ve alt boyut puan ortalamalarının 2. Sınıf öğrencilerinde en düşük ve 3. Sınıf öğrencilerinde en yüksek olduğu saptanmıştır (Tablo 3).

Tablo 3. İletişim Becerileri Ölçeği toplam ve alt boyutları ile öğrencilerin sınıf düzeyinde dağılımının incelenmesi

	1. Sınıf Ort±SD	2. Sınıf Ort±SD	3. Sınıf Ort±SD	4. Sınıf Ort±SD	Test ve p
İletişim Beceri Ölçeği (IBO) toplam puanı	100,5±12,5	98,9±13,9	104,3±15,1	102,3±15,2	KW=12,175 p=0,007
İletişim İlkeleri ve Temel Beceriler (IITB) alt boyutu	40,6±5,1	39,6±5,7	41,7±6,0	41,2±6,1	KW=10,151 p=0,017
Kendini İfade Etme (KİE) alt boyutu	16,0±2,5	16,0±2,8	16,6±2,7	16,4±2,5	KW= 6,923 p=0,074
Etkin Dinleme ve Sözel Olmayan İletişim (EDSOI) alt boyutu	24,5±3,2	24,1±3,7	25,3±3,6	24,6±4,0	KW=7,241 p=0,065
İletişim Kurmaya İsteklilik (İKİ) alt boyutu	19,3±3,0	19,1±3,2	20,6±3,4	20,0±3,2	KW=16,374 p=0,001